

ОДЛУКА

Датум усвајања: 31. март 2010. године

Предмет бр. 26/08

Н.М. и остали

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, 31. марта 2010. године,
уз учешће следећих чланова:

г. Марека НОВИЦКОГ, председавајућег
г. Пола ЛЕМЕНСА
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ

г. Недима ОСМАНАГИЋА, в.д. извршног службеника

Након што је размотрила изнад поменућу жалбу, уложену сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године, о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након већања, укључујући већање путем електронских средстава, у складу с правилу 13.2 свог Пословника,

Одлучила је следеће:

I ЧИЊЕНИЦЕ¹

¹ За детаљнији опис чињеница у овом предмету, видети одлуку Комисије о прихватљивости од 5. јуна 2009. године, ст. 1-13.

1. Жалиоци су 143 припадника заједница Рома, Ашкалија и Египћана на Косову (у даљем тексту ове одлуке 'Роми'), који су или су били смештени у пет кампова под управом УНМИК-а за интерно расељена лица (ИРЛ) у северној Митровици. Сви жалиоци тврде да су отровани оловом и да имају друге здравствене проблеме због загађености земљишта на којем се налазе кампови, услед близине кампова рударско-топионичарском комплексу Трепча, односно због уопштено лоших хигијенских и животних услова у камповима.
2. Лекарска документација, коју су жалиоци доставили, показује присуство различитих озбиљних медицинских стања, између осталог: парализе, енцефалитиса (запаљење мозга), ослабљеног имуног система, анемије, губитка телесне тежине, поремећаја у понашању, хипертензије, тешкоћа при дисању, малаксалости, високог крвног притиска, болова и грчева у мишићима и зглобовима, проблема с бубрезима, повраћања, болова у стомаку, оштећења слуха и дисајних путева, умора и главобоље.
3. Наводи се да су најмање три лица преминула као последица повишене концентрације олова у организму. За остале се сумња да су умрли од болести које су повезане с тровањем оловом, али је због мањкања ваљаног лекарског испитивања и/или обдукција тешко проверити ове тврдње. Тровање оловом је званично дијагностиковано као узрок болести код многих жалилаца.
4. Медицинска стања од којих пате жалиоци и за која се наводи да се могу приписати лошим хигијенским и животним условима у камповима укључују: реуматизам, висок крвни притисак, дијабетес, проблеме са слухом и тешкоће при дисању.
5. Дана 10. фебруара 2006. године, Европски центар за права Рома (ЕЦПР) поднео је одштетни захтев у име жалилаца, на основу Процеса Уједињених нација по тужбеним захтевима трећих страна.
6. У октобру 2008. године, жалиоци су примили допис од помоћника Генералног секретара Уједињених нација за правне послове, у којем се наводи да „Уједињене нације, заједно са надлежним агенцијама на Косову, настављају да испитују овај случај, те се надамо да ћемо у скорој будућности бити у могућности да пружимо садржајнији одговор”. У августу 2009. године, жалиоци су добили још један допис од помоћника Генералног секретара за правне послове, у којем се наводи следеће: „Надамо се да ћемо Вам пружити конкретан одговор до краја јесени. Будући да је разматрање овог питања у Уједињеним нацијама у току, мислимо да не би било од користи да о томе дискутујемо у овом тренутку”.
7. У време усвајања ове одлуке, одштетни захтев још није био решен у Процесу Уједињених нација по тужбеним захтевима трећих страна.

II ЖАЛБЕ²

8. Жалиоци наводе да је услед различитих чињења и нечињења УНМИК-а дошло до више повреда различитих међународних инструмената заштите људских права, наиме, Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП, чланови 2, 3, 6.1, 8, 13 и 14, и члан 1 Протокола бр. 12 ЕКЉП), Универзалне декларације о људским правима (УДЉП, члан 25.1), Међународног споразума о грађанским и политичким правима (МСГПП, чланови 2, 3, 6, 7, 14 и 17), Конвенције против мучења и другог окрутног, нечовечног или понижавајућег поступања и кажњавања (КПМ, члан 2), Међународног споразума о економским, социјалним и културним правима (МСЕСКП, чланови 2.2, 11 и 12), Међународне конвенције о уклањању свих облика расне дискриминације (МКУРД, чланови 2 и 5), Конвенције о правима детета (КПД, чланови 2, 3, 5, 6, 16, 19, 23, 24, 27 и 37) и Конвенције о уклањању свих облика дискриминације жена (КУДЖ, чланови 2, 3, 5.2, 12 и 14).

III ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

9. Жалба је уложена 4. јула 2008. године и уписана тог истог дана. Жалиоце заступа гђа Дијана Пост.
10. Комисија је предмет проследила Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) 24. јула 2008. године, пруживши му могућност да у име УНМИК-а достави примедбе на прихватљивост и меритум жалбе, сходно члану 11.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 и правилу 30 Пословника Комисије.
11. Дописом од 18. септембра 2008. године, СПГС је у одговору Комисији размотрио питање прихватљивости.
12. Одговор СПГС-а је достављен жалиоцима ради давања коментара 7. октобра 2008. године, а одговор је примљен 8. октобра 2008. године.
13. Одлуком од 5. јуна 2009. године, Комисија је прогласила жалбу делимично прихватљивом и делимично неприхватљивом.
14. Дана 11. августа 2009. године, СПГС је уложио приговор на прихватљивост жалбе на основу неисцрпености расположивих правних средстава. Тај приговор је прослеђен жалиоцима, који су свој одговор послали 25. августа 2009. године.
15. Дана 16. септембра 2009. године, одговор жалилаца од 25. августа 2009. године прослеђен је СПГС-у ради давања коментара.
16. У међувремену, 23. октобра 2009. године, након што је констатовала да је 17. октобра 2009. године СПГС донео Административно наређење бр. 2009/1 за спровођење Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 о оснивању Саветодавне комисије за

² За детаљнији опис жалби, видети одлуку Комисије о прихватљивости од 5. јуна 2009, ст. 14-17.

људска права, Комисија је позвала УНМИК да достави примедбе у вези са утицајем тог административног наређења на предметни случај. Дана 30. октобра 2009. године, Комисија је позвала жалиоце да доставе примедбе у вези са истим административним наређењем.

17. СПГС је на захтев за достављање коментара од 16. септембра 2009. године одговорио 4. новембра 2009. године. Његови коментари су затим послати жалиоцима ради одговора. Жалиоци су на захтев Комисије од 30. октобра 2009. године и на коментаре СПГС-а одговорили 9. новембра 2009. године.
18. Дана 18. јануара 2010. године, Комисија је примила одговор СПГС-а на свој допис од 23. октобра 2009. године. Одговор је био датиран на 30. октобар 2009. године.
19. Дана 16. марта 2010. године, Комисија је од жалилаца затражила додатне информације. Они су одговорили истог дана.

IV МЕРОДАВАН НОРМАТИВНИ ОКВИР

20. У тренутку кад предметна жалба још није била решена пред Комисијом и док се чекало на мишљење о меритуму, СПГС је, 17. октобра 2009. године, донео Административно наређење бр. 2009/1 за спровођење Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 о оснивању Саветодавне комисије за људска права. Чланови 2.1, 2.2 и 2.3 тог административног наређења гласе:

“2.1 У било којој фази поступка пред Саветодавном комисијом по жалби везаној за повреду људских права, Саветодавна комисија мора да размотри сва питања која се односе на прихватљивост жалбе пре разматрања меритума.

2.2 Свака жалба која је или може у будућности да постане предмет процеса или поступка УН поводом тужбених захтева трећих лица, на основу члана 7 измењене и допуњене Уредбе УНМИК бр. 2000/47 о статусу, привилегијама и имунитету КФОР-а и УНМИК-а и њиховог особља на Косову од 18. августа 2000. године, сматра се неприхватљивом из разлога што су процес УН по тужбеном захтеву треће стране и поступак на основу члана 7 Уредбе бр. 2000/47 расположиви начини разматрања жалби сходно члану 3.1 Уредбе.

2.3 Коментари о меритуму наводне повреде људских права износе се тек након што Саветодавна комисија заврши своје већање о тој жалби и одлучи о њеној прихватљивости. Уколико питања прихватљивости жалбе буду покренута у било ком тренутку након што Саветодавна комисија донесе одлуку о прихватљивости жалбе и започне разматрање о меритуму, Саветодавна комисија је дужна да прекине своје већање о меритуму све док питање о прихватљивости жалбе не буде у целости поново размотрено и изнова решено.”

21. Члан 5 Административног наређења бр. 2009/1 прописује да се ниједна жалба поднета Комисији не може сматрати прихватљивом “ако је Секретаријат Саветодавне комисије примио након 31. марта 2010. године”.
22. Члан 6 прописује да Административно наређење бр. 2009/1 ступа на снагу 17. октобра 2009. године, односно на дан кад је донето, и да “важи за све жалбе поднесене Саветодавној комисији, укључујући оне које се очекују пред Саветодавном комисијом”.
23. Процес УН поводом тужбених захтева трећих страна, поменут у члану 2.2, предмет је резолуције Генералне скупштине 52/247, од 17. јула 1998. године, о “Одговорности према трећој страни: временска и финансијска ограничења” (А/РЕС/52/247). Релевантне одредбе те резолуције гласе:

“5. *Одлучује* да временска и финансијска ограничења изнета у даљем тексту, у ставовима од 8 до 11, важе за тужбене захтеве које трећа лица поднесу против Организације у вези са физичким повредама, болешћу или смрћу или са губитком или оштећењем имовине (укључујући неодобрено коришћење просторија), који су последица деловања припадника мировних операција у вршењу званичних дужности или им се могу приписати, како је описано у ставу 13 извештаја Генералног секретара (А/51/903);

6. *Подржава* став Генералног секретара да се та одговорност не односи на тужбене захтеве трећих страна који су последица деловања или се могу приписати деловању припадника мировних операција које је део 'оперативне нужности', како је описано у ставу 145 првог извештаја Генералног секретара о одговорности према трећој страни (А/51/389);

7. *Такође подржава* ставове Генералног секретара, изражене у ставу 14 његовог извештаја (А/51/903), у погледу тужбених захтева трећих страна који су проистекли из грубе немарности или својевољног недоличног понашања намештеника који долази из држава чланица које имају удела у операцијама мировних снага, и моли га да извештава о њиховом спровођењу у релевантним извештајима о успешности операција;

8. *Одлучује* да, у случају кад одговорност Организације постоји према тужбеним захтевима трећих страна против Организације који су последица мировних операција, Организација неће плаћати одштету у оним тужбеним захтевима који су поднети након шест месеци од настајања штете, повреде или губитка, или од тренутка кад је подносилац тужбеног захтева сазнао за то, а у сваком случају након годину дана од окончања мандата мировне операције, с тим што у изузетним околностима, као у оним описаним у ставу 20 извештаја Генералног секретара (А/51/903), Генерални секретар може да узме у разматрање тужбени захтев који је поднет каснијег датума;

9. *Одлучује такође*, у погледу тужбених захтева трећих страна против Организације због телесне повреде, болести или смрти који су наступили као последица мировне операције, следеће:

(a) Врсте повреде или губитка за које се исплаћује одштета ограничене су на финансијски губитак, као што су лекарски или рехабилитациони трошкови, губитак зараде, губитак финансијске помоћи,

трошкови превоза повезани са повредом, болешћу или медицинском негом, судски трошкови и трошкови сахране;

(б) Уједињене нације не исплаћују накнаду за штету која није финансијске природе, као што су бол и патња или морална штета, као ни казнене или моралне одштете.;

(ц) Уједињене нације не исплаћују накнаду за услуге помоћи у кући нити друге одштете те врсте које је, према искључивом мишљењу Генералног секретара, немогуће проверити или које нису непосредно повезане са самом повредом или губитком;

(д) Износ одштете за повреду, болест или смрт одређеног лица, укључујући оне врсте губитака и трошкова описане под горњом тачком (а), не сме да премашује 50,000 америчких долара, с тим да, у оквиру тог ограничења, реалан износ буде утврђен у односу на локалне стандарде накнаде;

(е) У изузетним околностима, Генерални секретар може да препоручи да Генерална скупштина одобри да ограничење од 50,000 долара предвиђено горњом тачком (д) буде премашено у одређеном случају уколико Генерални секретар, након што спроведе потребну истрагу, утврди да постоје разлози који налажу да ограничење буде прекорачено;

10. *Надаље одлучује*, у вези са тужбеним захтевима трећих страна против Организације на име губитка или оштећења имовине, које је настало као последица мировних операција, следеће:

(а) Накнада за неодобрено коришћење просторија: (i) израчунава се на основу разумних закупнина утврђених на основу закупнина по локалним тржишним ценама које су преовлађивале пре доласка мировне мисије, како буде установио технички тим Уједињених нација за процену пре доласка мисије; или (ii) не може да буде већа од максималног износа који се плаћа по квадратном метру или хектару, како буде установио технички тим Уједињених нација за процену на основу релевантних расположивих информација; Генерални секретар ће одлучити који ће се одговарајући метод користити за израчунавање накнаде коју треба платити за неуговорено коришћење просторија након што технички тим заврши испитивање;

(б) Накнада за губитак или оштећење просторија: (i) израчунава се на основу одговарајућег броја месеци и висине закупнине или на основу утврђеног постотка закупнине који треба платити за период у којем су Уједињене нације заузимале односне просторије; или (ii) се одређује према унапред утврђеном постотку трошкова поправки; Генерални секретар ће изабрати одговарајући метод за израчунавање накнаде коју треба платити за губитак или оштећење просторија на основу техничке процене урађене пре доласка мисије;

(ц) Уједињене нације не исплаћују накнаду за губитак или штету коју је, према мишљењу Генералног секретара, немогуће проверити или која није непосредно повезана са губитком или оштећењем просторија;

11. *Одлучује* да:

(а) Накнада за губитак или оштећење личне имовине трећих страна, који су последица активности у операцијама или су повезани са вршењем

званичних дужности припадника операције, треба да покрије реалне трошкове поправки или замене;

(б) Уједињене нације не исплаћују накнаду за губитак или штету коју је, према искључивом мишљењу Генералног секретара, немогуће проверити или која није непосредно повезана са самим губитком или оштећењем личне имовине;

12. *Моли се* Генерални секретар да предузме неопходне мере за спровођење ове резолуције у делу који се односи на споразуме о статусу снага у складу са ставом 40 његовог извештаја (А/51/903);

13. *Такође се моли* Генерални секретар да обезбеди да задаци и смернице локалних ревизионих одбора обухватају и временска и финансијска ограничења у погледу одговорности Организације, како је наведено у ставовима од 8 до 11 у горњем тексту, и да се ти одбори ослањају на та временска и финансијска ограничењима и користе их као основу у својој надлежности и давању препорука у вези са одштетама по тужбеним захтевима трећих страна против Организације који су приоистекли из њених мировних операција.”

24. Члан 7 Уредбе УНМИК-а бр. 2000/47, од 18. августа 2000. године, о статусу, привилегијама и имунитету КФОР-а и УНМИК-а и њиховог особља на Косову, поменут у члану 2.2. Административног наређења бр. 2009/1, прописује следеће:

„Захтеве трећих лица у вези са губитком или оштећењем имовине и личним повредама, болешћу или смрћу које су проузроковали КФОР, УНМИК или њихово особље, или који могу да се директно припишу њима, а не произилазе из “оперативне нужности” било којег од ових међународних актера, решавају комисије за тужбене захтеве које установљавају КФОР и УНМИК-у, на начин који ће бити прописан.”

V ПРАВО

A. Да ли се жалба сматра неприхватљивом

i. Аргументи страна у поступку

25. Позван од Комисије да коментарише утицај члана 2 Административног наређења бр. 2009/1 на предметни случај, УНМИК је истакао да је случај жалилаца предмет „процеса УН по тужбеним захтевима трећих страна на основу Уредбе УНМИК-а бр. 2000/47”. УНМИК тврди да је члан 2.2 Административног наређења бр. 2009/1 у овом случају примењив и да се, према томе, жалба сматра неприхватљивом. Од Комисије се очекује да поступи у складу са Административним наређењем и донесе решење којим се уредно примењује тај пропис.

26. Жалиоци су одговорили да је само доношење Административног наређења УНМИК-а бр. 2009/1 колатералан напад на одлуку Комисије о прихватљивости

од 5. јуна 2009. године, чиме се крше основна начела међународног управног права и владавине права, између осталог и редовни законски поступак и начела неретроактивности и основне правичности. Жалиоци су критиковали бројне одредбе Административног наређења, оценивши их као интерно недоследне, сувише уопштене и у супротности са владавином права.

27. Жалиоци су навели и да њихов тужбени захтев чека на решење у Процесу Уједињених нација по тужбеним захтевима трећих страна од 10. фебруара 2006. године. Они тврде да одуговлачење поступка, удружено са непосредном применом Административног наређења УНМИК-а бр. 2009/1 на нерешене предмете, представља непоштену намеру УНМИК-а чији је циљ да осујети сваки процес и која у суштини поништава тужбене захтеве жалилаца.
28. Жалиоци даље тврде да је доношењем Административног наређења жалиоцима онемогућен приступ правном леку, чиме је додатно погоршана, како се наводи, већ постојећа повреда људских права на правично суђење и делотворан правни лек.

ii Закључци Комисије

29. Пре него што настави да разматра меритум жалбе, Комисија мора прво да размотри нови приговор УНМИК-а на прихватљивост, сходно члану 2.3 Административног наређења УНМИК-а бр. 2009/1.

Питање законитости Административног наређења бр. 2009/1

30. Како је Комисија указала у својој одлуци у случају *Баљај II*, бр.320/09, од 12. фебруара 2010. године, СПГС има право да према свом нахођењу утврди регулативну поставку система жалбеног поступка пред Комисијом, а Комисија нема надлежност да испитује усаглашеност законске основе сопственог рада са стандардима људских права.
31. Комисија изнова истиче да, чак и кад би се могло озбиљно довести у питање да ли СПГС има надлежност да мења нека од основних начела садржаних у Уредби УНМИК-а бр. 2006/12 доношењем административног наређења за њено „спровођење”, за Комисију је, кад је реч о њеној надлежности, небитно да ли су промене донете уредбом или административним наређењем. Остаје чињеница да одредбе Административног наређења бр. 2009/1 чине део основе за рад Комисије.
32. Комисија са жаљењем мора да закључи да нема надлежност да се бави аргументима које су жалиоци изнели у погледу незаконитости Административног наређења бр. 2009/1.
33. Комисија је, дакле, дужна да испита суштину приговора који је уложио УНМИК.

Приговор УНМИК-а

34. Члан 2.2 Административног наређења бр. 2009/1 прописује да се свака жалба „која је или може у будућности да постане” предмет процеса УН поводом тужбених захтева трећих лица, који се на основу члана 7 Уредбе бр. 2000/47 примењује и на УНМИК, „сматра неприхватљивом”, зато што се овај процес сматра расположивим правним леком у смислу члана 3.1 Уредбе бр. 2006/12.
35. Према члану 3.1 Уредбе бр. 2006/12, жалилац би по правилу требало да прибегне правним средствима која су доступна и довољна да исправе наведене повреде права. Постојање тих средстава мора да буде довољно сигурно, не само у теорији већ и у пракси, јер би им у супротном недостајала потребна доступност и делотворност (видети, кад је реч о услову исцрпености домаћих правних лекова према члану 35.1 ЕКЉП, Европски суд за људска права (ЕСЉП) (Велико веће), *Демопулос и остали против Турске*, бр. 46113/99, одлуку од 1. марта 2010, ст. 70, наводе ЕСЉП, *Аквидар и остали против Турске*, пресуда од 16. септембра 1996, *Извештаји о пресудама и одлукама*, 1996-IV, стр. 1210, ст. 60). Комисија би по правилу требало да се увери да је процес УН по тужбеним захтевима трећих страна, као свако друго средство које УНМИК може да развије, „био делотворан, на располагању у теорији и пракси у датом тренутку, односно, да је био доступан и у стању да пружи помоћ која се тражи у жалбама (жалилаца) и понуди разумне изгледе за успех” (упоредити ЕСЉП, *Аквидар и остали против Турске*, претходно наведена пресуда, стр. 1211, ст. 68).
36. Члан 2.2 Административног наређења бр. 2009/1 одузима Комисији ову надлежност. Његовим одредбама се Комисији намеће обавеза да процес УН по тужбеним захтевима трећих страна сматра доступним и довољним средством за разматрање повреда права.
37. Овим се, ипак, не подразумева да сама чињеница да УНМИК износи приговор на основу члана 2.2 Административног наређења бр. 2009/1 неизбежно и без даљњег доводи до закључка да је жалба неприхватљива. Комисија сматра да се у случају кад је такав приговор уложен мора утврдити да ли је предмет жалбе пред Комисијом такве природе да се на основу тога с разлогом може поднети тужбени захтев који се решава у процесу УН по тужбеним захтевима трећих страна. Комисија ће жалбу прогласити неприхватљивом једино ако је уверена да је тужба таква да очигледно спада у оквир процеса УН за решавање тужбених захтева трећих страна. Међутим, Комисији није дозвољено да испитује да ли исход процеса пружа довољну правну заштиту кад је реч о жалби која је поднета Комисији, нити да ли тај процес жалиоцима пружа реалне изгледе за успех.
38. Процедура утврђена резолуцијом Генералне скупштине бр. 52/247 и чланом 7 Уредбе УНМИК бр. 2000/47 омогућава Уједињеним нацијама да према свом нахођењу доделе накнаду у тужбеним захтевима у вези са физичким повредама, болешћу или смрћу, као и за губитак или оштећење имовине који су настали као последица деловања УНМИК-а кад то није била оперативна нужност. Према томе, жалбе у вези са повредама људских права које се могу приписати УНМИК-у сматраће се неприхватљивим на основу члана 2.2 Административног наређења УНМИК-а бр. 2009/1 уколико је дошло до физичких повреда, болести

или смрти или до губитка или оштећења имовине. За жалбе поводом повреда људских права које за последицу немају штету те врсте неће, наравно, важити услов искоришћености процеса УН за тужбене захтеве трећих страна.

39. Осврћући се на приговор УНМИК-а у предметном случају, Комисија подсећа да се поднета жалба односи на наводно изузетно тешку ситуацију у којој се налази читава заједница која је некада становала у Ромској Махали у Митровици.
40. Жалбе које покрећу материјална питања, које је Комисија прогласила прихватљивим у својој одлуци о прихватљивости од 5. јуна 2009. године, директно су повезане са почетном оперативном одлуком да ИРЛ буду смештена у спорним камповима и/или са каснијим неизмештањем из тих кампова и накнадним последицама које за резултат имају телесне повреде, болест или смрт. Комисија је оценила да ови делови жалбе очигледно спадају у оквир процеса УН по тужбеним захтевима трећих страна и да се, према томе, сматрају неприхватљивим.
41. Жалбе везане за процедурална питања, које је Комисија прогласила прихватљивим, као што су жалбе због повреда процедуралних аспеката права на живот и забране нечовечног или понижавајућег поступања, као и оне о повредама права на правично суђење и права на делотворан правни лек, односе се на чињење, пропусте или ситуације у којима је јасно да није дошло до телесних повреда, болести или смрти нити до губитка или оштећења имовине. Као такви, ови делови жалбе нису обухваћени процесом УН за тужбене захтеве трећих страна.
42. Комисија, међутим, сматра да су материјалне и процедуралне жалбе које се налазе пред Комисијом толико међусобно повезане да би било неприродно раздвојити их, што би довело до тога да већина материјалних жалби буде решавана у процесу УН за тужбене захтеве трећих страна а да процедуралне жалбе истовремено решава Комисија.
43. Комисија стога сматра да жалбу у целости треба оценити као неприхватљиву.

Б. Последице оцене да је жалба неприхватљива

44. Комисија сматра потребним да објасни последице своје одлуке да се жалба прогласи неприхватљивом.
45. Услов да сва расположива правна средства буду исцрпена по самој својој природи представља само привремено ограничење у односу на прихватљивост. Последица проглашења неприхватљивости због неисцрпености расположивих правних лекова је у начелу само одлагање а не и коначност. То значи да жалилац може поново да поднесе своју жалбу након што сви тражени процеси буду завршени. У предметном случају УНМИК прихвата овакво гледиште. У поднеску директора Канцеларије правних послова од 30. октобра 2009. године, који је приложен уз допис СПГС-а од истог датума, каже се да у случајевима који се сматрају неприхватљивим према члану 2.2 Административног наређења

бр. 2009/1 „жалиоци могу поново да поднесу жалбе (Комисији) након што буде завршено процесуирање њихових повезаних тужбених захтева у процесу УН за тужбене захтеве трећих страна”.

46. Уколико жалиоци желе да искористе ову могућност, онда би по правилу требало да поднесу нову жалбу Комисији након окончања процеса УН за тужбене захтеве трећих страна. Како се наводи у претходно поменутом поднеску директора Канцеларије правних послова, жалиоци би то могли да учине „до 31. марта 2010. године, који је крајњи рок за подношење жалби (Комисији)”, наметнут чланом 5 Административног наређења УНМИК-а бр. 2009/1.
47. Међутим, уколико жалиоци треба да изнова поднесу жалбу након што процес УН за тужбене захтеве трећих страна буде завршен, они би свакако прекорачили рок од 31. марта 2010. године за подношење нових жалби. Услов да се прође кроз процес УН за тужбене захтеве трећих страна би у том случају заправо укинуо жалбу без могућности да је жалиоци поново поднесу Комисији, упркос чињеници, коју је Комисија утврдила 5. јуна 2008. године, да је жалба била прихватљива на основу регулативног оквира који је важио у време кад је жалба уложена. Такав исход би био увреда за основне појмове правде. С обзиром на крајњи рок који је утврђен Административним наређењем бр. 2009/1, Комисија сматра да је потребно направити посебан начин разврставања којим ће се задржати могућност да Комисија настави да разматра жалбу жалилаца након што процес УН за тужбене захтеве трећих страна буде завршен, уколико они тада буду желели да наставе поступак пред Комисијом.
48. Комисија уочава, кад је реч о поступцима пред различитим међународним трибуналима, да у извесним посебним околностима подносиоци представки могу да траже поновно покретање поступка који је затворен у случају кад наступе нове околности и кад је поновно отварање поступка у интересу правде.
49. На пример, уобичајена је пракса Европског суда за људска права да предмет уклоне са листе, сходно члану 37.1(ц) ЕКЉП, кад из неког објективног разлога више не постоји основаност за даље испитивање представке. У таквим случајевима Суд може, према члану 37.2 ЕКЉП, да одлучи да врати представку на листу предмета уколико сматра да околности то оправдавају (видети ЕСЉП, *Алексенцева и 28 осталих против Русије*, бр. 75025/01, одлука од 23. марта 2006; ЕСЉП, *Јаши против Грузије*, бр. 10799/06, одлука од 9. децембра 2008).
50. Слично томе, у *Случају нуклеарних проба*, Међународни суд правде (МСП) је 1974. године одлучио, с обзиром на једнострану изјаву државе која је тужена, да је тужба државе тужиле постала беспредметна и да стога Суд није позван да донесе одлуку. У истој пресуди, Суд дозвољава држави тужилци да тражи испитивање ситуације „уколико би основа (његове) пресуде била угрожена” (МСП, *Нови Зеланд против Француске*, пресуда од 20. децембра 1974, *Извештаји МСП*, 1974, стр. 457, ст. 63). Неких 20 година касније, држава тужилца је покушала да поново покрене поступак. МСП је, уношењем претходно цитираних речи у своју пресуду из 1974. године, објаснио да није

постојала намера да се подносиоцу представке ограничи приступ судским поступцима, као што је подношење нове представке, захтева за тумачење или захтева за ревизију, будући да би му ти поступци у сваком случају увек били отворени. Овим, заправо, „није искључен посебан поступак” (*Захтев за испитивање ситуације у складу са ставом 63 Пресуде Суда од 20. децембра 1974. године у случају Нуклеарне пробе (Нови Зеланд против Француске)*), налог од 22. септембра 1995, *Извештаји МСП*, 1995, стр. 288, ст. 52-53).

51. С обзиром на овакву праксу, Комисија сматра да сличан „посебан поступак” треба омогућити и у предметном случају. У складу с правилом 49 Пословника Комисије, које предвиђа да питања која нису уређена овим Пословником решава Комисија, Комисија одлучује да, по окончању процеса УН за тужбене захтеве трећих страна, жалиоци могу да затраже од Комисије да поново отвори овај поступак. Комисија ће затим одлучити, на основу информација којима тада буде располагала, да ли да прихвати такав захтев.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

ПРОГЛАШАВА ЖАЛБУ НЕПРИХВАТЉИВОМ.

Недим ОСМАНАГИЋ
в.д извршног службеника

Марек НОВИЦКИ
председавајући